

N.º SOLT
5
CÈNTIMS

Veu de la Plana

SEMANARI DEFENSOR DELS INTERESOS REGIONALS

N.º SOLT
5
CÈNTIMS

SOSCRIPCIÓ

Castelló, al mes..... 0'25 ptas.
Fora, trimestre..... 1 » »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

COLÓN, 17, 2.º
Tota la correspondència a la Administració

SE PUBLICA TOTS ELS DISAPTES

No se tornen els originals en cara que no se publiquen

Devem escriure 'l valencià

Tractant del grandíós acte de la Solidaritat Catalana die un sabi polemiste, l'egregi Diputat a Corts En Ramón Nocedal: «Soch partidari de que cascuna regió parlé son propi llenguatge; vullch que s'entengau ab mi en llengua catalana y no que m'aborriu en castellà.»

Aixó's d'homs que verament ouen y senten batejar llurcor ab colps d'entusiasme patri. Qui vullga bé a sons semejants, avans que ficarse 'n cap andròmina de si tenim rebordonida la sanch per lo verí separatiste, deu estudiarnos fonsament y si mentje bona cosa de sopes en nosaltres arrematará per aclarir que igualet que diem (com a que 's veritat) que tota persona es un mond, de la mateixa manera que una nau, per les aygües blaves caminant, semble y se considera la prolongació del Estat a qui pertoque, també la llengua que 'ns feu dependre a dir pare y mare, eixa dolcíssima parla 'n que als pochos mesos de naixer pronunciavem lo mot alarb «ma» pera demanar la satisfacció de la necessitat de la set es, no hi ha ducte, un troç preciosíssim d'alé viu dins l'Espanya; y als que no volen que glapim gens ni miqueta 'n la defempsa de lo que 's tan nostre, a eixos descarats amigots del centralisme, uns per indiferents, altres de bona fé o per malpensaires, alguns per convinencies, ¿cóm aném a permetre que mos desgarren y pategen lo més preuat ramell que 's cull del bledá jardí que refflorix al ombri-vol de la Casa Payral levantina?

La patxorra d'eixos que salament mos parlen d'una manera y no consentixen que s'escrigue lo

mateix que parlen, es una mala seguida que devem tallar de fèrm avans de vore indignament afe-gaes unes precioses expresions fonéticas que no tenen adequa correspondència en altres llengües.

A la gent que tant abandone lo seu, may li ve a la tèsta que si la llengua castellana te mils de paraules noves, expressives de pensaments locals moltes d'elles, ho deu, amuntó de vegaes, a la regolfamenta 'n academies, noveles y llibres variats de diccions propies d'altres llengües, tant peninsulars com del extranjer, clássiques y dialectals.

Gens ni miqueta ha d'afalagarnos lo clim de tals convivents, qu'ademés de fugir dels atabals en que asoles correquem, destorben l'encarrilamenta pel camí que 's de raó a un parlar que prendrá aire si gramaticalment, en documentacions y escrits oficials se li done força; y no més, cal pensar lo bó que 's portará a terme si s'escampen fins les vores de tota la Regió los modismes, expresions honestes natives y pensaments fills de motius geográfichs de raça, d'aptituts y aficions.

Tot aquest moteró filològich será un orguill pà 'ls valentins que l'entronen a rá d'uns altres sitials academics en congressos llingüístichs internacionals, aixó a banda de lo que puga favorir a l'Humanitat ab més clares ensenyances dins lo cercol de l'experiencia y del progrés.

ALMUGÁVER.

MANS BLANQUES

LA PÈRLA

«Per fi la tindré!» y al dir assó

sons ulls brillaven d'alegría y baixava saltant, de dos en dos, els amples escalons; al aplegar al últim alçá son cap d'angel y preguntá;

—¿Qué vols, mamá?

—Que no dones per ella més de deu duros, contestá una veu severa desde lo alt de la escala.

—Está bé, digué la joveneta fent un gest de disgust.

Demprés, Julia, tirant de la vella criá que l'acompanyava començá a correr dret a la platería aon s'encontrava la pèrla, objecte de les seues ansies.

—Pero sinyoreta, no vaja tan apresada—día la criá—mire que no puch seguir-la, y Julia esclatava riallera y arrastrava a la vella di-guentlli:

—No pots saber els desijos que tinch de lluir tan preciada joya. Y corria, corria agarrá del bráç de la bona criá.

—¡Ahí está!—exclamá parantse davant d'un luxós escaparate.—¡Entrem!

Al cap d'uns minuts l'hermós anell mostravatota sa belleça en hu dels fins y delicats dits de la capri-josa Julia.

—¡Deu duros!—día la vella al eixir de la platería, y acabava son pensament en un llarch suspir.

—¡Bel y ¿qué?... Puix yo l'encontre barato ¡vaja una pèrla! y cóm la lluiré esta nit en el teatro.

De repent se pará davant d'un pati:—¡Pujem!

—¿Pera qué?—li pregunta l'acompanyanta.

—Es la casa de la modista.

—Y, bé; ¿no va ella a probarli, a casa, els vestits?

—Si; pero vullch probarme ara el que m'está cosint; y sinse esperar paraula pujá l'escala.

¡Cuant li ponderaren la mèstra y les oficiales el valor de la pèrta. ¡Y qué bé li sentava en aquèlla maneta fina y blanca com el jesmill!

Ya baixava de casa la modista y contemplava entusiasma la pèrta, cuand al aplegar als darrers escalons li paregué oír llastimosos queixes.

Julia se parà, mirà al seu alreedor y distinguí baix de l'escala una porteta: la de la porteria. S'acostà, l'obrigué y a la seua vista se presentà entre la foscor de l'habitació un muntó de draps, a manera de llit, y en ell, una dona, jove encara, pero tan flaca y tan gròga, que pareixia, tal ment, un ènima del atre mond. Sobre son pit, apretava un infant de pochs mesos; aquella dona se queixava amargament.

—¿Qué té vosté?—preguntà Julia emocioná al vore aquell cuadro de misèria.

—¡Ay, sinyoretal patixch molt, contestà la malalta.

—Y, ¿no te vosté meje que la visite?

—Soch molt pobra y ademés els mejes diuen que lo que necessite son aliments; ¡ay sinyoretal ya veu ni tan sols puch criar al meu fillet.

—¿No te pare esta criatura?

—Soch viuda; mon marit era mariner y morí aufegat fa alguns mesos.

Els ulls de la joveneta s'ompligueren de llàgrimes; buscá en la boltxaca alguna moneda, algo en que poder aliviar la trista situació d'aquella infeliç.

Pero no, no tenia res; ni cinch centims.

De pronte, un pensament ferí la seua imaginació.

—Tinga, val deus duros—y llevantse l'anell del dit el tirà sobre els draps que tapaven a aquella mare desgraciá.

Ya en el carrer respirá millor; estava satisfeta.

—Me pareix que no he fet mal; li dirém a la mamá que l'he perdut. ¡Qué coses tan males fa el mar!... deixar hòrfe a eixe angellet... y quina casualitat; les pèrtes venen del mar, d'eixa manera, ella rem^a diará el mal qu'ha fet.

Cuand Julia digué en casa que habia perdut l'anell hagué una escena fortíssima; pero el carinyo de mare amainá el vent de la tempesta y poch a poch torná la calma.

Quince dies després, avisaren a Julia que una jove que portava un giquet al braç preguntava per ella.

—¿Qui será?—pensava Julia mentres atravesava un llarch corredor.

Al asomarse a la porta de l'habitació sons llabis soltaren una exclamació de sorpresa.

La jove qu'ella auxiliá entregantli la pèrta estava allí, sonrient, mostrantli el fillet, que també la mirava en ulls d'alegria.

La mare de Julia, al saber, per este motiu, aon habia anat a parar la pèrta, dolçament apretá a sa filla sobre son còr, mentres la mare del giquet fea a éste besar la mà de la sinyoretta.

Al despedirse la pobra dona, besá, també, la blanca mà de Julia; una llàgrima d'agrahiment, pura y brillant, quedá sobre el dit que per pochs instants lluí l'anell, y enseñantli a sa mare li digué: ¡Ay mareta meua, esta si qu'es una hermosa pèrta.

PIETAT BERNAL.

EL «PRIMO»

Fea tan sols uns dies que yo havia aplegat de Madrit. M'encontrava sentat a la porta del bar «La copa d'or» cuan viu passar a mon intim amich Blay; s'abraçarem en gran alegria. Canviarem unes paraules interessantse cadascú per l'estat de l'altre.

Parlarem extensament d'algunes excursions galants. Y al tractar d'este téma noti en éll que recordava algo molèst, penós.

Callarem un moment. Veem passar la multitut calmosa, asossegá en l'hora del descans del jorn. Se mostraren les altes hetaries plenes d'alhaixes y vestits riquissim, lluint sons tipos elegants. Les joyes puntejaven al passar per davant de l'alegre trompeteria de la llum dels escaparates; veen la graciosa y llaugera modista que dona una volta en l'novio ans d'anar a casa.

Per la mateixa acera qu'esta-

vem mosatros, passá, calcigant orgullosa una jamona rubia que coneixiem els dos, pero ab gran asombro meu, Blay no la saludá.

—Che, com es aixó que no la saludes.

—¿Qué com es aixó?... Atén.

Begué un trago de cerveça, mudá de postura, encengué un cigarro y començá:

....Mira.... Uns mesos ans si algú m'haguera dit qu'esta dona no era tan honrá com la primera li havera pegat dos guantes. Ya saps tú que yo li arregli tots aquells documents.... faena que valdria uns vint duros.... puix be. Ya fá moltes setmanes aní a sa casa a pregarli me pagara o me donara algo a conte.... y no rés. Ni un javo. Que no podia.... de moment. Que ya ho pagaria.... Yo conformat. Un dia aní en Jaume d'excurssió galant y al aplegar a una escaleta Jaume entrá seguit. Yo me pari no se perquè y, com si m'haveren pegat una punyalá, en el buch de l'escala viu a l'agüeta que acompanya a esta rubia. Tota aquella llum que m'aclaría el misteri d'una vida me cegá, pero volia saber més, volia tindre la seguritat completa. Seguí a Jaume y pujarem.

Mos obriren. Entrarem y mos sentarem en el sofà. Jaume s'arreglà en seguida; yo, cavilós, m'acurrui en un racó. A poch oixquí la veu alegre de Jaume y un'atra veu, molt coneguda, que dia paraules carinyoses. Era la veu d'ella.

—¿D'esta que ha passat? ¿Estás segur?

—Sí, home.... completament.

A vorás. M'en ixquí d'aquella casa renegant ferit en l'ànima com si aquella dona fóra algo meu, germana, cosina, algo meu. Durant varios dies m'obsesioná tal idea y senti aquella desgracia com si fora coça propia.

Dies després, aní a sa casa intrigat, en molt interés per vòrela. ¡Cuán havia canviat pera mí! Me feu entrar en la lujosa cambra. La mirí en tot el descaro a vore si notava.... Rés, tan serena, tan tranquila.... Me fixí millor y notí que no estava asoles. Un home d'uns trent anys estava sentat prop d'ella.

En tota la cerimonia mos presentá.

—«Blas García, mi primo».

Este qu'ella dia «mi primo» se sonrigué un poch. Canviarem unes breus paraules y me retirí...

—Bueno.... ¿y qué?... li preguntí yo.

—Y qué...? Res... qu'el «primo» era yo.

BENALT.

¡Mes de M
¡Mes d'aron
¡Ay, com gl
en este mes

En ell la t
en més festi
el perfum d
es essencia c

SECCIO

Fa uns an
«Amichs del
posició, de
Carbó.

En la expo
Herrero tam
seues. El pú
un concepte
jovens llavo
mats en ma
havem vist p
la seua pro
pera poder
nions sencill
clar fill de C

Joan Bat
qué en Cas
Juny de 182
el pintor Jo
démich qu'
S. Carlos. A
Roma, una
per asunts
aprofitá per
mesos d'e
dia 30 de M
repentinam

No cap r
Carbó ere
rament. ¡H

Donats e
comunicaci
la carencia
les de hui
duixen en c
obres del
llibertat d
en qu'es v
personalita
fon un con
ca. de la p
Huí a pe

IMAIG!

¡Mes de Maig! ¡Mes de flors!
¡Mes d'aromes, de colors!
¡Ay, com glapiten els còrs
en este mes dels amors!

En ell la téndra mineta
en més festiva y gentil:
el perfum de sa boqueta
es essencia de jesmil.

En ell lo jove somnia,
se sent mes enamorat,
son còr rebosa alegría,
viu al amor abraçat.

En ell lo noble vellet
sent la vida retornar;
son esperit es mes quiet,
pues veu la mort alluntar.

Eres mes de plena llum,
de color, d'alegres cants;
el mes de més grat perfum,
el dijós mes dels amants.

¡Mes florit! ¡Mes dels aucells!
¡Mes d'aromes, de colors!
els chichs, el jovens, els vells
tots respiren tons amors.

RAFAEL PARDO

SECCIO ARTISTICA

LO PINTOR JOAN BATISTE CARBÓ

Fa uns anys arrere la societat «Amichs del Art» organica una exposició, de les obres del pintor Carbó.

En la exposició de les escoles de Herrero també hi havien obres seues. El públich tindrà ya format un concepte de ell; nosaltres maxa jovens llavors y poch formats en materia de art, se havem vist precisats a visitar la seua producció artística, pera poder donar unes opinions sencilles sobre tan preclar fill de Castelló.

Joan Batiste Carbó naixqué en Castelló el dia 21 de Juny de 1823; fon son mestre el pintor Joaquín Aliet, académich qu'ere entones de S. Carlos. Aná dos voltes a Roma, una per estudi y l'atra per asunts particulars qu'ell aprofitá pera estar uns cuants mesos d'estudi. Morgué el dia 30 de Novembre de 1880 repentinament.

No cap ningún ducte que Carbó ere pintor per temperament. ¡Havie naixcut!

Donats els pochos mijos de comunicació d'aquells temps, la carencia de revistes com les de hui que mos reproduixen en color les mes belles obres del Art Universal, la poca llibertat dels pintors, el ambient en qu'es vá desenvoldre la seua personalitat, Carbó, diguemo així, fon un continuador d'aquella época. de la pintura llavors reinant.

Huí a pesar del progrés se paga

ben cara la originalitat. ¿Qué ha-guere segut entones?

A pesar de tot aixó Carbó tenie el genit valent, ere mistich, pero el seu misticisme tenie mes de natural que d'espiritual.

Al mateix temps que Ribalta tenie per modelos de Sants als

La energia de que parlem era propia de Carbó; puix se deixa vore desde les seues primeres obres germanes de les últimes; sols que en estes estave el pintor format y aquelles eren el principi.

Té tres parts el seu art y en totes elles se deixa vore el coloriste excellent. Es ésta una de les coses propies d'ell.

1.ª Epoca. Llibertat de técnica, despreocupació, colors fermes y naturals.

2.ª Técnica de la época. Estudi acabat del asunt fins incorrer en atisbes de dureça. Preocupat per fero bé; influencias romanes. Color ro-gench.

3.ª Domini del art. Técnica sencilla y disá color segur, psicologia en els temes. Primeres influencias realistes.

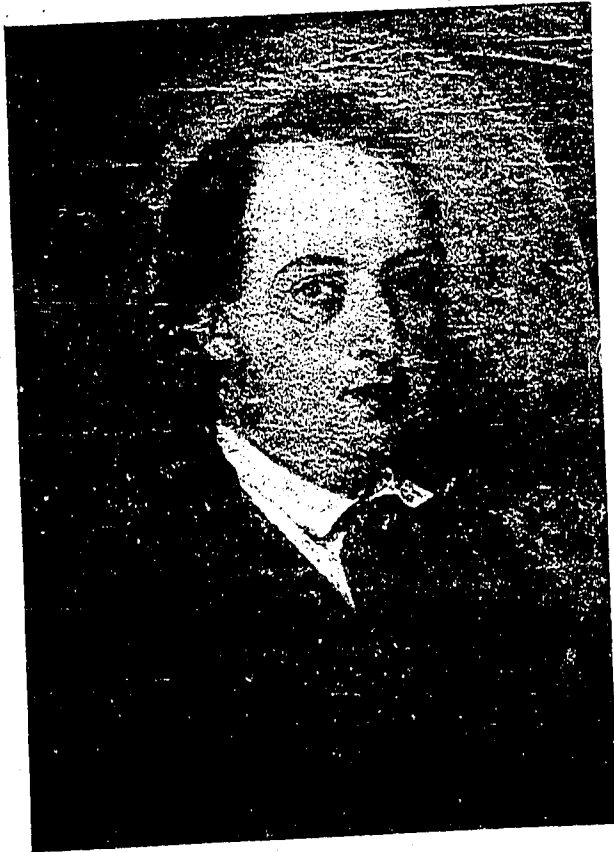
Les dos manifestacions mes ben definides de sa pintura, son: el asunt relijós y el retrato.

El relijós es tratat per Carbó en carinyo; les composicions dels llenços responen a un home que estudie; coloque les figures mol ben sentaes, no tremole, son dibuix es ferm, acabat.

Té armonies de color molt estimables y sempre els done un sentit ab el motiu per les cual les cree.

Pintá un cuadro de la Madalena que conserven son fills, que 'n eixe sentit ralle molt alt.

En retratos s'estira també. Ad-

Auto-retrato del notable pintor Batiste Carbó

llauradors de nostra terra, de morena cara, de cos membrut, de membres barrochs.

Eixos Sants qu'ell pintava son germans d'aquells que acompanyaren a Cristo. Gent del pòble eren aquells, gent del pòble son éstos.

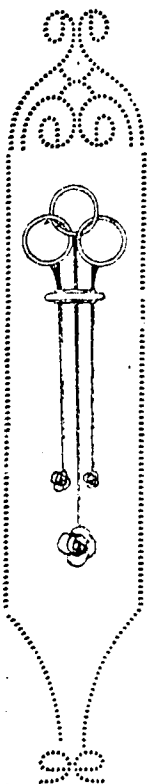
quirí una calitat en les carns, que es veuen en pòchs.

Posem els seus dos auto-retrats, com a eixemples.

Donà la classe de vida que feu

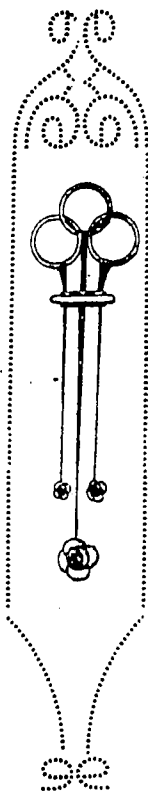
viu encara entre nosaltres per raó de les seues obres que no moren.

No duptem en declarar que Carbó ocupe un lloch entr' els primers en la pintura castellonenca.

Extasis de Sta. Teresc.

Cuadro del pintor Carbó

Carbó, es un pintor casi desconegut fora de Castelló y Valencia.

Carbó fon artista pera ell mateix; les seues obres rara volta eixien del seu estudi.

Demprés de vistes les obres del pintor de que parlem, se té la convicció de que Joan Batiste Carbó

Els que dessijen enterarse mes amplement sobre la cuestió, poden consultar lo llibret que té publicat En Ramón Huguet sobre Carbó y en el qu' están catalogaes totes les seues obres.

GRECO.

D' espectacles

CRIT SUPREM

Continúen les empreses cinematogràfiques fense oits sorts a nostres justes queixes, y les autoritats contemplant ab tranquil·litat pasmosa tals coses. Les películes detectivesques y de lladres, continúen en el favor del públich baix, y el sols anunci d' una d' estes series, sobra pera omplir les sales per complet de criatures faltes de coneiximent, y persones de sentiments duptosos, que gojen vore als personajes d' estos endiablats arguments, ferirse mortalment, pera morir demprés en mig de les contorsions mes ridicules y salvajes.

Les autoritats se van percatant iya es hora! que la exhibició d'

eixos asunts es en extrém perillosa pera la jovenalla, y en moltes ciutats han segut prohibides ses representacions, y multades les empreses per obstinar-se en seguir projectantles a tota costa. ¡Molt bé! Pero ab gran tristesa reconeixem que 's ya un poch tart; la llabor tingué camp sobradament ample aon poder germinar, el rech per desgracia fon excessivament abundant, Creixqué l' engendre ab lo favor constant d' empresaris adinerats y persones de consciència de llop, y ara ses rails son fones y fortes; l' arbre, es de gegantesques proporcions, y el fruit tan hermós y abundant, que tots lluitem per poder adquirirlo y saborejarlo des-cansadament, sens donarnos compte que sa massa dolçor y delicat gust, será el veneno que ens ferirá,

fonament y matará nostres fillets del cor....

No me motejeu de foll perque trate esta cuestió tan a lo mistich, es un asunt de moral que tinch grand empenyo en portar avant, y no pararé fins conseguir que se m' escolte degudament, y s' apliquen energichs remeys precisos a un asunt com este tan vergonyós, que la generalitat fundadament condene, y tants mals ha causat ya en families sanceres, que a les hores presents ploren amargament la pèrdua de fills volguts, y parents no lluntans, suicidats al mirall d' eixes ensenyances perverses y malhaurades. ¡Cines moderníssim! qu' equival a dir escola d' asesins y lladres... Institut de males causes y vicis denigrants, centres de segura corrupció, y cloaques immondes de la mes contagiosa porqueria....

Hi ha que sanear; precise cuand ans purificar este ambient pesarrós que mos envolta per tot arreu y no mos deixa respirar tranquil·lament. ¡Pronte un remey! Senyor Governador en vosté está el posarlo; suponem no ignorará que existixen disposicions legals dictades al efecte; un reglament de policia d' espectacles, y per si assó no esprou la darrera real orde del 31 de Decembre del any 13. Venen obligades les empreses segons prevé l' article tercer del avans dit reglament, a presentar en lo govern civil els titols y arguments de totes cuantes películes haixquen de presentar al públich «Per si en elles haguere alguna tendencia perniciososa». ¿Se complix assó? ¿Se examinen detengudament els arguments com correspon? Si se me contesta que sí, ho posaré en dupte; si se me respón que no, contestaré que se falten a eixes sagrades disposicions y precisa complirles d' una manera seria y terminant. El mal es grand y el remey deu ser per lo tan breu y radical, hi ha que tallar per lo sá sense llástima y miraments, en la seguritat que no deplorarem en jamay, fins haver fet un bé tan grand a la humanitat.

MOSSEN.

VERSOS D

Vale
lluïteu
;Salut!
vos cri

;Am
unirme
en una
y siga

;Con
Castal.
saci ifi
donem

Ving
aci tinc
podreu
per co

Ger
avant
;Ningú
;Avan

;Oh
Cumpl
Vinga
y units

Si e
seguin
conten
les nos

PÀGINA LLITERÀRIA

VERSOS DE PATRIA

PREGÓ

*¡Jovèntut Regionalista
de Castelló
per la nostra reconquèsta
y redempció!*

*Valenta jovenalla que ab aguerrides hòstes,
lluïteu per la conquèsta de nobles ideals;
¡Salut! jo vos admire y ab del pulmó les fòrçes,
vos cride ab entusiasme ¡avant, jòvens leals!*

*¡Amunt los córs patricis! Per conservar l' història,
unirmos es nos deure en una pinya grand,
en una pinya fòrta qu' ens puga donar gloria
y siga vencedora del enemich jagant.*

*¡Companys regionalistes! La mare patria ens crida.
Castalia ens necessita puix temps malalta està,
sacrifiquem ¡ja es hora! per ella hacienda y vida;
donemli nostra ajuda. ¡Com tot bon fill ho fá!*

*Vingau joventut sana repleta d' esperances,
aci tindreu un puesto dende aon poder lluitar,
podreu companys si os plau aparellar les llançes,
per conquistar los furs qu' un Rey ens va robar.*

*Germans de Vinatea, Gliment y de Ribalta
avant sens qu' os asuste d' el enemich lo foch.
¡Ningú dins nostres files valor se note 'n falta!
¡Avant que si ens mataren..... morir seria poch!*

*¡Oh nobles valerosos fills de Castalia aimada!
Cumplir lo vostre deure sabreu tots sens tardar.
Vingau, vingau ben pronte, que l' hora ja es sonada
y units en esta bregá tenim que guerregar.*

*Si en esta dura lluita, ab forces no mancades
seguim lo noble empenyo de nostres avis sants,
contemplarem feliços mol pronte realitzades,
les nostres esperances tan justes y tan grands.*

*¡Joventut Regionalista
de Castelló
per la nostra reconquèsta
y redempció!*

FRANCESCH MARIN.

TEATRE PRINCIPAL

Algunes consideracions

Allá per la temporá passá 1914-1915, Madrit fon sorprés per un aspècte nou del teatre: «el teatre policiach».

Recodém que les demés companyies anaven decaiguent sensencontrar obra o motiu que interessara al publich. Llavors feusa entrá triunfal en el Teatro Price una companyia prou roïn a quin front, anava un tal Ramón Caralt. La empresa se gastá uns cuants mils en anuncis, en bombos y reclams y començá la temporá ab l' obra «El espía». Roïns els artistes, mala l' obra, un poch bons els mobles. Els llenos foren fenomenals. La gent li paregué alló de primera y anava deixant ses dinés en la taquilla. Despres d' esta seguiren obres suprafolletinesques, completament disparataes, sens cap ni cúa, tal com «La mano gris», «La diadema de la princesa», «La corte del rey Octavio»... en fi una serie d' obres que totes elles sols podien vèndres a pès perque mèrit... ni en una lupa se n' encontrava...

Puix bé. Esta companyia en poch de temps se díá si guanya ¡cuarenta mil pesetes! Hi ha que fixarse ¡8000 mil duros!

Vist l' exit tremendo del Sr. Caralt ixqueren enseguida imitadors que foren encara mes roïns qu' ell, perque al menys al Sr. Caralt li quedava el mèrit de haver segut el primer.

Y el teatre, en part, s' inundá de tals òbres que no resistixen al mes petit exámen de llógica teatral. En unes parts agradá y en altres no.

Tot assó ve a dirse perque fa poch s' en aná, afortunadament, una companyia o lo que fóra, de teatre, quina especialitat, tal vegá per no aprofitar pera atra cosa, era el cultiu d' esta classe de teatre.

El croniste qu' escriu estes ralles no ha anat, perque guarda desagradable memoria del primer planter o siga de la companyia Caralt.

Així es que no ha pogut apreciar qué tal era la companyia del senyor Comes, ni la propietat en mobles, decorat, etc.

Pero el croniste creu estar segur de un cosa y es que tal vegada el senyor Comes deplòre tindre que fer eixa classe de teatre y s'enta la nostalgia de temps millor com el passat en Eslava, de Valencia.

En quant al públich... hi ha que respectar tots els gusts perquè cadascú te'l dret de gastar-se els diners conforme vullga, pero... yo no sé, en sustancia, quinaument de cultura hauran tingut, quinssentiments delicats hauran sentit acarònats, quin orgull o quina tristor hauran notat al mirarse en el mirall del teatre, al cap y a fi, retrato fiel d'època present o passat.

Més les autoritats si que devien pendre part en estes qüestions altament importants per a la comunitat y no tombar-se a la bartola sens compendre el mal que fa en les tèn-dres ànimes dels chiquets esta cabalgata inacabable de lladres, criminals, assassinats, robos, incendis, escalos, etc., etc., y fiers mals com se mostren en totes estes obres policiaques.

Lamentem, puix, qu' este darrer pas per Castelló del Sr. Comes, no mos mereisca mes qu' esta crítica en la que no pot haver, ni per ell ni per l' empresari unes paraules de content y ànimo.

J. J. J.

PRECHS Y PEDRAES

En número passat cridarem l'atenció de la Comissió de Pasejos sobre l' estat d' un urinari que hi ha en el Paseig de Ribalta. Hui està igual o pijor lo cual mostra molta negligencia per part de la cità comissió. Vorém si es menester donar el tercer toch... y repich.

Creém de grand urgència, que la Diputació mane quant ans donar principi al arreglo del jardí en projecte, front a la fachá principal del nou palau de la mateixa. Hi ha molts obrers sens poder menjar per falta de treball, y eixa reforma

podria aliviar en molt a grand número de trevalladors que s' entren en la matjor miseria. Es hora ya de que la Diputació fasa algo y lo que demanem, caballers, es ben poch...

Preguém molt encareixcudament als serenos, vigilants, municipals, o a qui corresponga, se servixquen cumplir les ordens del municipi, prohibint terminanment se reguen les macetes de balcons y fenestres, a hores tan intempestives com són les primeres de la nit. Nostre prech es just y creem deu ser atés, de lo contrari se vorem precisats a causa del continu dilluvi, a portar lo paraigües constanment o cubrimos en segur impermeable; puix la plogudeta en mols carrers es general. ¡Y cónste que no som dels que se retirem tart...!

Una numerosa comissió de vehins de la plaça del Rey En Jaume, ha visitat nostra redacció, suplicantnos precisem al senyor Alcalde, se digne ordenar que les fonts de dita plaça estiguen continuament disposades per a l' abastiment públich, puix son molts els forasters que tenen necessitat d' eixe indispensable element, y tenen que recurrir al vehinat causantlos molesties continues per culpa de que al Ajuntament se li ha ocorrit tancarles en pany y clau. ¡No hi ha dret! es un servici qu' el poble paga, y deu estar en les condicions degudes a disposició del mateix.

COMENTARIS

Fins última hora ha segut visitada la Exposició de pintura en lo nostre casal. Tan ruidós éxit com ha conseguit, esperém servixca de alé als jovers y llaucejats artistes per a que seguixquen el sòlch senyalat presentant al públich noves probes de son vàldre.

Podia ferse en lo sucesiu mes amplia en seccions de fotografia y cerámica, per eixemple.

Continúen les classes en la Joventut Regionalista sent un ver-

dader éxit de la Junta y en especial del iniciador nostre volgut mestre En Gaetà Huguet.

Ya están planejant les que s' implantarán en lo curs venider.

Per ahí se va llunt...

Havem rebut una carta del senyor F. A. V. en la cual se dól de que 'n la temporá que fan en Eslava teatro regional fins la fita, no se haixquen estrenat obres modèrnes escrites en valenciá. Fa algunes observacions molt atinaes y explica que hi han jovers que poden escriure óbres de mes àmplia concepció que 'l etèrn sainete.

Estém conformes en les idees exposaes per el distinguit senyor F. A. V. a qui, carinyosament, tornem el saludo.

CONCURS

A contar del 22 de Abril «VEU DE LA PLANA» obrigué el següent concurs:

TEMA

«Descripció del descobriment de les Amériques per Colón. Influencia de Valencia en tal descobriment.»

BASES

- 1.ª A este concurs poden concurrir tots los chichs y chiques d' este Reyne de 9 a 15 anys d' edat.
- 2.ª Los treballs que 's presenten serán escrits en valenciá.
- 3.ª Los treballs anirán tancats en un sobre, este sobre portará un lema que será el mateix en que anirán firmats los treballs. Acompanyará al treball un sobre mes petit y dins una carta que continga nom y apellidos del concursant y domicili.
- 4.ª Los treballs anirán dirigits a la redacció de VEU DE LA PLANA
- 5.ª El temps per a presentació de treballs finirá lo día 31 de Maig.
- 6.ª Se publicarà el treball premiat y el retrato de l' autor.

Se nomenará un jurat format per persones competents.

El premit será un estuig de dibuix que regalará hu dels de casa.

Castelló: Imp. Barberá.

Línea d

T

B

Servici fijo

P

F

Travesia rá
Telegrafia sen
matf. — De B
met en Barce
Pera infor

Ed

Relonges de l
gafes de

PREUS

L

:: Llu

Complet
gues, Colors,
quinaries.
Venta ex

Inmens sur
Fornill
Comple

Lampi

Línea de Vapors

TINTORÉ

BARCELONA

Servici fixo y semanal entre Castelló y Barcelona

PER LO MAGNIFICI VAPOR

FRANCOLI

Travesia rápida.—Llum elèctrica en tot lo barco.—
Telegrafia sens fils. — EXIDES: De Castelló, Dumenge 11
matí. — De Barcelona, Dimats vesprá. La càrrega s' ad-
met en Barcelona, el dilluns; en Castelló, el dimecres.

Pera informes a Domenech Cert S/A, Plaza de la Paz, 3

CASTELLÓ

Paseig Colón, 11.—BARCELONA

RELONGERIA

♦ ♦ DE ♦ ♦

Eduard Parés

GONZALEZ CHERMA, 76

Relonges de les millors marques, cadenes, dijes, ulleres y
gafes de totes classes. Gemelos Teatre y camp.

PREUS SENS COMPETENCIA

Drogueria

L' ARAGONESA

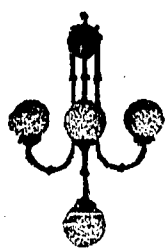
= DE =

:: Lluís Gomez Molinos ::

64, Colón, 64.—CASTELLÓ

Complet surtit en perfumeria del pais y extranjer. Dro-
gues, Colors, Barnisos, Pincells, Articies fotografichs y ma-
quinaries.

Venta exclusiva de Alcohol SOL y Colonia ESA

Lampares

OSRAM

A 1'90 Pesetas, de 5 a 50 bujías

Marca wolfram a 1'40 ptes. de 5 a 50

» Vulcan a 1'30 lámpara

» Madrid a 1'30 ptes. »

Inmens surtit en aparats pera gabinet, saló y mentjaor

Fornillos, Planches, Cazos y Estufes eléctriques

Complet surtid en material pera instalaciós

Lampisteria de PERE FECED

González Chermá, 78

PETRÓLIO Y GASOLINA

de la casa **VILELLA**, de Reus

DE VENTA:

ENRICH TARREGA

Plaza de Tetuán.—CASTELLÓ

Insecticida RODRIGUEZ

Contra el Poll-roig, Serpeta, Pulgons, Fumagina, Negreta
y cuants insectes y criptógames ataquen al taronger, lli-
moner, oliveres, pomeres y demes arbres.

APROBAT son empleo per R. O. de 30 de Giner de 1912.

DEPOSITARI:

En Joseph Vaquer Gomis

Paseig de Morella, 5

CASTELLO

Panyeria y Sastreria

DE

Antonio Soliva

Altes novetats en géneros pera caballer
ressibits pera la present temporá.

Confecció esmerá y preus economichs

Colón, 11.—Castelló

URALITA-ROVIRALTA

Piçarra artificial d' amiant y portlant comprimit pera Teulaes, revestiment de parets humides y cel rás.
Planches especials de 120 per 150 centímetros pera cubertes de poca pendent.
Pera preus, mostres y condicions de venta a

ROVIRALTA Y COMPAÑIA. S. EN C.—INGENIEROS.—BARCELONA

Depòsit en Castelló a càrrech de J. B. Valls Climent.—Alloza, 135

TOS... TOS... TOS...

Les PASTILLES MONSERRAT curen tóta afecció del sistema respiratori, tos, bronquitis, asma, dengue y catarrros, per crònics que siguen.
Venta en Farmacies y centres de específichs. En Castelló FARMACIA DE JOAN A. PASCUAL, Gonzàles Chermá, 66

Casa de SANCHE GERMANS

(SUCESSORS DE ENRICH TÀRREGA)

Gran surtit en comestibles fins y en tots los gèneros concernients al ram de

ULTRAMARINS

Diariament resibim los millors articles indicats pera la present época.

Depositari exclusiu de la Cerveza Petry
36, Plaça de la CONSTITUCIÓ, 36

Transports de totes classes

Màquines, calderes, y ferros per tonellaes. Conductora especial y embalaor de mobles.

J. VIDAL Y FIGGS

Pi y Margall, 57 y Obelisco, 8.—Castelló

BAR ANGLES

DE

Dumenge Montesinos

Establiment reformat a la moderna. Servici esmerat.
Sopars pera eixides de teatre y cine.
Cerveces y eixarops del país y extrangers.

González Chermá, 44

Sabateria

DE

JAUME GONZALEZ

Calçats de última novetat. Especialitat en el calçat a la mida.

Inmens surtit en calçats de lujo.

20, Ensenyanza 20

Elixir Gomenol Climent

Es el millor antisèptich de les vies respiratòries

Curen radicalment els Catarros crònics y aguds. Tos, Bronquitis, Asma, Grippe, Resfriats y totes quantes enfermetats radiquen en l'aparat respiratori.

Depòsit en Castelló: Victorí Aparici, Pi y Margall, 7

BAR FORNOS

Café extra, Vermouth Torino, Eixarops, Licors de les millors marques, Cerveces del país y extrangeres.
Depositari exclusiu del SIDRAL TEIXIDÓ.

Joseph Segarra

G. Chermá, 84 — Castelló

Moderna y Lujosa Confiteria y Pastisseria

— DE —

Vicent Blasco

Especialitat en tortaes «Mokas» ramillets y dolços de fruita.

González Chermá, 56

EDUARDO VICIANO

PAQUETERIA. — MERSERIA — ALTES NOVETATS
Tires bordaes desde 10 céntims vara. Gran surtit en colls «Pierrot» «Olga» y corbates «Nortón».

Caballers 1 y Colón, 20

Diu BUSUTIL

que tots els elegants compren en sa casa. ¿Sabéu per qué? perque **BUSUTIL** es el que ven mes barato, te més surtit de modes y se contenta en que el seus compradors estiguen contents encara que pergue.

Automóviles Castelloneses

d' Alquiler

GARAGE

Luis Vives y E. Viciano

Construcció, alquiler y reparació de Bicicletas.

Automóviles de propietat. Grands facilitats, ca-silles independent, llavaor y fesos. Stock Michelin.

RUSSELL ECROYD NEILD

Nou y grand taller, Lluís Vives, 12 al 20 y Escultor Viciano, 14 al 26.—CASTELLÓN.

GORRERIA

— DE —

CONSUELO CARRIÓN

Inmens surtit en gorres a 0'60 ptes.
Gran varietat en tota classe de gorres.

Plaça del Rey En Jaume, 31

— Castelló —

Castelló, a
Fora, trim

RE

Un sign
naliste, es
nya; per ad
car-mentja
central.

Fins en l
el regional
roin y diab
vernants.

«La Voz
fensor del r
inserta dies
cle, ab ferm
de maganse
representan
resos comun
tota preocu
particulars,
respectives

El movime
tual-ment es
Catalunya,
Mallorca, A
te que's en
antigues nac
y ses propis
lliteratura, e
per aventar
l'ambició y d
y Borbons
d'ells cuand
cional despòt

Y si tota re
conjunt de fe
o en decader
nou els pensa
homens els e
que la incuria
havía negat,
que's deuem
ments y ant
avant-dites m
pera creure q
tes y illegitime